

การส่งเสริมสมรรถนะการพูดสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู* ENHANCING SPEAKING COMPETENCY FOR PRE-SERVICE TEACHERS

คะเนาะ อ่อนนาง, นัทธ อัศภาภรณ์, สุนีย์ เงินยวง, สมเกียรติ อินทสิงห์

Kaneya Oonnang, Natad Assapaporn, Sunee Nguenyuang, Somkiart Intasingh

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Chiang Mai University

Corresponding Author E-mail: Kaneya_oon@cmru.ac.th

บทคัดย่อ

สมรรถนะการพูดถือได้ว่าเป็นสมรรถนะที่สำคัญของนักศึกษาวิชาชีพครู ซึ่งสถาบันผลิตครูจำเป็นต้องออกแบบและดำเนินการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อช่วยส่งเสริมให้นักศึกษาวิชาชีพครูเกิดสมรรถนะการพูดได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพครูของคุรุสภา โดยบทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอแนวทางการส่งเสริมสมรรถนะการพูดสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู ซึ่งสามารถดำเนินการได้ใน 5 แนวทาง ได้แก่ 1. การออกแบบและพัฒนารายวิชาในหลักสูตรวิชาชีพครู 2. การวิจัยและพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการพูด 3. การพัฒนาและจัดกิจกรรมเสริมความเป็นครูที่ส่งเสริมสมรรถนะการพูด 4. การพัฒนาการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับสมรรถนะการพูด และ 5. การคัดสรรสื่อและแหล่งเรียนรู้ที่ส่งเสริมสมรรถนะการพูดในบริบทวิชาชีพครู

คำสำคัญ: สมรรถนะ; การพูด; นักศึกษาวิชาชีพครู

Abstract

Speaking competence is an important competency of pre-service teachers. Teacher production institutions need to design and operate a variety of learning processes to enhance pre-service teachers for developing effective speaking competence to meet the teacher professional standards of the Teachers Council of Thailand. This article aimed to present guidelines for enhancing speaking competency for pre-service teachers that can be developed in 5 ways, namely 1. course design and development in the teaching profession curriculum,

*Received April 17, 2022; Revised May 1, 2022; Accepted May 2, 2022

2. research and development of instructional process to promote speaking competence, 3. development and provision of teachers' enrichment activities to enhance speaking competence, 4. development of learning measurements and assessments linked to speaking competence, and 5. selection of media and learning resources that promote speaking competence in a teacher-professional context.

Keywords: Competency; Speaking; Pre-Service Teachers

บทนำ

วิชาชีพครูจัดเป็นวิชาชีพชั้นสูงที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศชาติ เนื่องด้วยมีส่วนโดยตรงต่อการพัฒนาทรัพยากรบุคคลของชาติ โดยเฉพาะการจัดการเรียนรู้ให้กับเยาวชนที่กำลังเข้าสู่วัยแห่งการเรียนรู้ ค้นหาและพัฒนาตนเอง (ไพฑูรย์ สินลารัตน์, 2560; ชนาธิป พรกุล, 2561) การผลิตครูจึงจำเป็นต้องอาศัยระบบ กลไก และกระบวนการที่ดีและมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะในหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตหรือศึกษาศาสตรบัณฑิตหรือการศึกษามัธยมศึกษาที่ต้องสอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพของคุรุสภา (เพชรสุตา ภูมิพันธ์, 2560; สินธวา คามดิษฐ์, 2560) และมาตรฐานการจัดการศึกษาของกระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม นอกจากนี้ทิศทางการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษายุคใหม่ได้มุ่งเน้นให้บัณฑิตมีสมรรถนะในการเรียนรู้และเกิดสมรรถนะที่เพียงพอและพร้อมก้าวเข้าสู่โลกแห่งการทำงานในอนาคต (ฐิติมา ญาณะวงษา และคณะ, 2564; Kellogg, 2018) ซึ่งสมรรถนะเป็นความสามารถของบุคคลในการบูรณาการใช้ความรู้ ทักษะ เจตคติและค่านิยมส่วนบุคคลในการปฏิบัติงานใดงานหนึ่งให้ประสบความสำเร็จตามเกณฑ์หรือมาตรฐานที่กำหนดไว้ (กมลฉัตร กล่อมอิม, 2562; พินสุตา สิริธรรศรี, 2560; Levine & Patrick, 2019) ดังนั้น นักศึกษาวิชาชีพครูที่ศึกษาอยู่ในสถาบันผลิตครูจึงควรได้รับการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่ดีทั้งในด้านความรู้ ทักษะการจัดการเรียนการสอนและการวิจัย คุณธรรมจริยธรรมและความเป็นครู รวมทั้งได้ฝึกประสบการณ์ทางวิชาชีพครูผ่านกระบวนการนิเทศอย่างเป็นระบบ ตลอดจนได้มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมเสริมความเป็นครูที่หลากหลายเพื่อช่วยเหลือหล่อหลอมให้เกิดสมรรถนะทางวิชาชีพครูอย่างรอบด้าน

สมรรถนะที่สำคัญประการหนึ่งของนักศึกษาวิชาชีพครูนั้นก็คือ สมรรถนะการพูด เนื่องจากอาชีพครูจำเป็นต้องพูดสื่อสารกับนักเรียนทั้งในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน พูดสื่อสารและสร้างความสัมพันธ์อันดีกับผู้ปกครอง เพื่อนครูและเพื่อนร่วมวิชาชีพ ผู้บริหาร ตลอดจนบุคคลที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งในสถานการณ์แพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19 จำเป็นต้องอาศัยแพลตฟอร์มดิจิทัลและวิธีการที่หลากหลายในการพูดเพื่อจัดการเรียนรู้และสื่อสารไปยังกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของจุฑารัตน์ ศุขรัตน์ และคณะ (2561); พิชญ์สินี ชมภูคำ (2562); สำราญ กำจัดภัย (2562) ที่ระบุว่า การพูดจัดเป็นสมรรถนะสำคัญของนักศึกษา

วิชาชีพครูที่ต้องได้รับการส่งเสริมอย่างต่อเนื่องและเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้เรียนรู้การพูดผ่านแนวทางที่หลากหลายเพื่อช่วยให้เกิดสมรรถนะอย่างแท้จริง โดยสมรรถนะการพูด ประกอบด้วย 1. องค์ความรู้เกี่ยวกับหลักการพูด ลักษณะและวิธีการพูด ระดับภาษาพูดที่ถูกต้องและเหมาะสมกับบุคคลและในบริบทต่าง ๆ 2. ทักษะการพูด ตั้งแต่การเตรียมตัวก่อนการพูด การพูดสื่อสารทั้งวงภาษาและอวงวนภาษา การใช้น้ำเสียงและองค์ประกอบสนับสนุนการพูด บุคลิกท่าทาง ในขณะที่พูด และการแก้ปัญหาเฉพาะในขณะที่พูด และ 3. เจตคติต่อการพูด เป็นความรู้สึกที่มีต่อการพูด การเห็นคุณค่าและประโยชน์ของการพูด รวมทั้งความอยากในการมุ่งพัฒนาตนเองด้านการพูด (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2562; Morreale & Webster, 2007)

อย่างไรก็ตาม จากงานวิจัยของคณะยะ อ่อนนาง และคณะ (2564) พบว่า นักศึกษาวิชาชีพครูที่กำลังศึกษาอยู่ในสถาบันผลิตครูในปัจจุบัน มีระดับสมรรถนะการพูดอยู่ในระดับที่ยังไม่สูงเท่าที่ควร ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสถานการณ์แพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19 ส่งผลให้การส่งเสริมนักศึกษาเกี่ยวกับการพูดไม่มีประสิทธิภาพตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ นักศึกษาขาดโอกาสในการฝึกการพูดทั้งในชั้นเรียนปกติและในสถานศึกษาที่ไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และอาจนำไปสู่การเกิดเจตคติที่ไม่ดีต่อการพูดได้ นอกจากนี้ นักศึกษาวิชาชีพครูยังประเมินความต้องการจำเป็นว่า มีความต้องการในการได้รับการพัฒนาสมรรถนะด้านการพูดทั้งในด้านเนื้อหาสาระ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ดังนั้น สถาบันครูในฐานะหน่วยงานด้านการศึกษาที่พัฒนาหลักสูตรและจัดการเรียนการสอนเพื่อผลิตบัณฑิตครูเข้าสู่ระบบการศึกษา จึงควรดำเนินการส่งเสริมสมรรถนะการพูดสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครูอย่างเป็นรูปธรรมและอาศัยแนวทางที่หลากหลาย (ไพฑูรย์สินลาธน์, 2561; รุ่งฤดี แพลงศรี, 2560; สิทธิพล อาจอินทร์, 2562) และสอดคล้องกับธรรมชาติการเรียนรู้ของผู้เรียน Generation Z รวมทั้งสถานการณ์ในยุคปัจจุบัน

สมรรถนะการพูดสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู

คุรุสภา (2562) ได้กำหนดกรอบสมรรถนะด้านการสื่อสารที่จำเป็นสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครูตามประกาศคณะกรรมการคุรุสภา เรื่อง รายละเอียดมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพครู ตามข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 และได้มีการกำหนดเป็นแนวทางในการประเมินเพื่อขอรับใบประกอบวิชาชีพครูตั้งแต่ปี พ.ศ. 2564 เป็นต้นไป โดยมีองค์ประกอบของสมรรถนะการสื่อสาร คือ การใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร ครอบคลุมการใช้ทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร ความหมายได้อย่างถูกต้องในการเรียนการสอน หรือที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพครู สำหรับทักษะการพูดมีการกำหนดไว้ว่า สามารถใช้ทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารในการเรียนการสอน หรือเกี่ยวข้องกับวิชาชีพครู อาทิ การพูดถ่ายทอดความรู้ การถาม-ตอบ ในชั้นเรียน การพูดเสริมแรง

การพูดเพื่อปรับพฤติกรรมผู้เรียน การพูดเพื่อส่งเสริมกระบวนการคิด การพูดเชิงสร้างสรรค์และสร้างสันติแหล่งที่ฟัง การพูดในโอกาสต่าง ๆ และการมีมารยาทในการพูด

จากข้อกำหนดข้างต้น จะเห็นได้ว่า การพูดในบริบทวิชาชีพครูจะครอบคลุมทั้งการพูดในชั้นเรียนและการพูดนอกชั้นเรียน รวมทั้งเป็นสมรรถนะการพูดที่จำเป็นสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครูในทุกวิชาเอกที่ต้องได้รับการส่งเสริมและพัฒนาอย่างเป็นระบบ จึงจะสามารถเกิดเป็นสมรรถนะที่นักศึกษาสามารถนำไปใช้ต่อยอดการสอน การทำงาน และการใช้ชีวิตในบริบทวิชาชีพครูในอนาคตได้

ดังนั้นสถาบันผลิตครูและคณาจารย์ผู้สอนในหลักสูตรวิชาชีพครูจึงควรมีการออกแบบและพัฒนาแนวทางการส่งเสริมสมรรถนะการพูดสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครูในหลากหลายรูปแบบเพื่อช่วยให้นักศึกษามีความพร้อมในการทำงานในฐานะครूमืออาชีพและสามารถจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนานักเรียนของตนเองได้อย่างเต็มตามศักยภาพ

แนวทางการส่งเสริมสมรรถนะการพูดสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู

แนวทางการส่งเสริมสมรรถนะการพูดสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครูสามารถดำเนินการได้หลากหลายแนวทาง โดยผู้เขียนขอนำเสนอ ดังนี้

1. การออกแบบและพัฒนารายวิชาในหลักสูตรวิชาชีพครูสำหรับแนวทางแรกเป็นการกำหนดลักษณะของมวลประสบการณ์เพื่อการพัฒนาในแบบหลักสูตรที่เป็นทางการ (Formal Curriculum) ในการกำหนดรายวิชาไว้ในโครงสร้างหลักสูตรระดับปริญญาตรี (Ornstein & Hunkins, 2018) เพื่อให้ นักศึกษาวิชาชีพครูได้เรียนรู้และพัฒนาสมรรถนะการพูดตนเองตามหลักวิชาการที่ถูกต้อง ซึ่งสามารถกำหนดรายวิชาในหมวดวิชาเฉพาะในกลุ่มวิชาการแกนหรือกลุ่มวิชาชีพครู ทั้งในส่วนวิชาบังคับหรือวิชาเลือกได้ รวมทั้งการกำหนดรายวิชาอาจมีการกำหนดชื่อวิชาให้ทันสมัยและน่าสนใจ ได้แก่ รายวิชาการใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารในบริบทวิชาชีพครู รายวิชาวาทวิทยาสำหรับครูยุคดิจิทัล (มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2563) รายวิชาศิลปะการพูดในชั้นเรียนยุคใหม่ เป็นต้น

นอกจากนั้น การกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ควรมุ่งเน้นวัตถุประสงค์เชิงสมรรถนะที่ช่วยให้นักศึกษาได้แสดงศักยภาพด้านการพูดอย่างเต็มความสามารถและใช้ทั้งความรู้ความสามารถหรือทักษะ และเจตคติที่ดีต่อการพูดในการเรียนเพื่อช่วยให้เกิดสมรรถนะการพูดอย่างแท้จริง

2. การวิจัยและพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการพูด การใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนา (Research and development: R&D) ในการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนจะช่วยให้ได้ขั้นตอนของการเรียนการสอนที่มีความถูกต้องเหมาะสม และมีความเป็นไปได้ในการช่วยส่งเสริมสมรรถนะการพูดให้กับนักศึกษาวิชาชีพครู ซึ่งจะช่วยให้นักศึกษาได้พัฒนาทั้งความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ดีต่อการพูดอย่างเป็นระบบ

ช่วยเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับการพูดในบริบทของวิชาชีพครู รวมทั้งในการออกแบบกระบวนการจัดการจัดการเรียนการสอน สามารถบูรณาการแนวคิดในการพัฒนาสมรรถนะการพูดที่น่าสนใจได้ อาทิ การเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (Experiential Learning) การใช้ตัวแบบ (Modeling) การเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) การเรียนรู้แบบผสมผสาน (Blended Learning) เป็นต้น (Aubrey & Riley, 2016; Al-Odwan, 2016) ซึ่งกระบวนการจัดการจัดการเรียนการสอนนี้สามารถนำไปใช้ในรายวิชากลุ่มวิชาชีพครูได้

ผู้เขียนขอเสนอตัวอย่างขั้นตอนของกระบวนการจัดการจัดการเรียนการสอนโดยบูรณาการการใช้ตัวแบบและการเรียนรู้เชิงประสบการณ์เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการพูดสำหรับนักศึกษาครู ซึ่งผู้เขียนได้พัฒนาขึ้น โดยมีขั้นตอนของกระบวนการจัดการเรียนการสอนประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นที่ 1 เปิดประเด็นการเรียนรู้ เป็นขั้นตอนที่นักศึกษาได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการรับรู้ประสบการณ์ต่าง ๆ เปิดประเด็นการเรียนรู้โดยใช้คำถามกระตุ้นการเรียนรู้จากข่าว กรณีศึกษา สถานการณ์ กิจกรรม รวมถึงภาพจากสื่อต่าง ๆ ที่เห็นเป็นรูปธรรมเพื่อเชื่อมโยงการเรียนรู้เกี่ยวกับการพูดในบริบทวิชาชีพครู

ขั้นที่ 2 ตัวแบบนำครูสู่การพูด เป็นขั้นของการใช้ตัวแบบทั้งตัวแบบที่มีชีวิต คือ วิทยากร และเพื่อนในชั้นเรียนที่นำเสนอการพูด รวมถึงตัวแบบเชิงสัญลักษณ์ อาทิ สื่อต่าง ๆ กรณีศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนได้สังเกตและนำมาเชื่อมกับประสบการณ์ของตนเองและพัฒนาตนเองในการพูด

ขั้นที่ 3 สรุปสูตรการพูดเป็นขั้นตอน เป็นขั้นที่ให้นักศึกษาได้สรุปรวบยอดหลักการพูดจากการเรียนรู้ผ่านตัวแบบ นำมาสู่การวิเคราะห์ ประเมินตนเอง และริเริ่มเขียนเค้าโครงการพูดของตนเองเพื่อนำเสนอตามสถานการณ์ในบริบทวิชาชีพครูตามที่กำหนด

ขั้นที่ 4 ฝึกการพูดและสะท้อนคิดพัฒนาตน เป็นขั้นตอนที่นักศึกษาได้นำเสนอการพูดตามสถานการณ์ที่กำหนด หลังจากนั้นจะมีการประเมินสมรรถนะการพูดของนักศึกษา โดยนักศึกษาจะได้รับข้อมูลย้อนกลับจากผู้สอน เพื่อน และวิทยากร เพื่อพัฒนาสมรรถนะการพูดของตนเองให้มีประสิทธิภาพที่ดียิ่งขึ้น

3. การพัฒนาและจัดกิจกรรมเสริมความเป็นครูที่ส่งเสริมสมรรถนะการพูดตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาครุศาสตร์และสาขาศึกษาศาสตร์ (หลักสูตรสี่ปี) พ.ศ. 2562 (ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ, 2562) ได้ระบุให้สถาบันผลิตครูกำหนดกิจกรรมเสริมความเป็นครูในแต่ละปีการศึกษา โดยอาจจัดกิจกรรมหรือโครงการเป็นการเฉพาะหรืออาจบริหารจัดการให้บูรณาการกับการเรียนการสอนในรายวิชาต่าง ๆ เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นครูและเสริมสร้างความเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง ปีละไม่น้อยกว่า 2 กิจกรรม อาทิ กิจกรรมเสริมสร้างความรู้สึกรัก ความมุ่งมั่นและรักในอาชีพครู กิจกรรมจิตอาสาและหรือจิตสาธารณะ การบำเพ็ญประโยชน์แก่ชุมชนและสังคม กิจกรรมส่งเสริมความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ และความเป็นไทย กิจกรรมตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและหรือศาสตร์พระราชา

กิจกรรมสร้างเสริมสุขภาวะ การป้องกันโรค และเพศศึกษา กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี และยุวกาชาด กิจกรรมส่งเสริมวิถีชีวิตประชาธิปไตย รวมถึงการเลือกตั้ง กิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรม ศิลปะ ดนตรี นาฏศิลป์ และกิจกรรมอื่น ๆ ที่สถานศึกษาเห็นสมควร ซึ่งสามารถส่งเสริมสมรรถนะการพูดให้กับนักศึกษาครูได้ทุกกิจกรรม โดยอาจแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 การบูรณาการฝึกสมรรถนะการพูดในกิจกรรมเสริมความเป็นครูต่าง ๆ สำหรับทุกกิจกรรมเสริมความเป็นครูสามารถเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ฝึกการพูดในบริบทวิชาชีพครูได้อย่างหลากหลาย เช่น ในกิจกรรมเสริมสร้างความศรัทธา ความมุ่งมั่นและรักในอาชีพครูสามารถเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้เขียนเค้าโครงของการพูดและฝึกการพูดในที่ประชุมเกี่ยวกับแรงบันดาลใจในการเป็นครูและการพัฒนานตนเองสู่การเป็นครูมืออาชีพในยุค Next Normal ในกิจกรรมสร้างเสริมสุขภาวะ การป้องกันโรค และเพศศึกษา สามารถเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้สวมบทบาทสมมติ (Role Play) เป็นต้น

ส่วนที่ 2 การสร้างกิจกรรมเสริมความเป็นครูที่มุ่งเน้นส่งเสริมสมรรถนะการพูด โดยเฉพาะ สอดคล้องกับกิจกรรมเสริมความเป็นครูในขอบข่ายของกิจกรรมทางวิชาการ โดยสามารถจัดเป็นกิจกรรม Day Camp 1-2 วัน หรือโครงการพัฒนาสมรรถนะการพูดของนักศึกษาในแต่ละสาขาวิชา หรือการพัฒนาหลักสูตรเสริม (Enrichment Curriculum) เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการพูดให้นักศึกษาอย่างเป็นระบบและเกิดประสิทธิผลที่ชัดเจน สำหรับตัวอย่างของหลักสูตรเสริมสมรรถนะการพูด โดยมีโครงสร้างหลักสูตรเสริมดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 โครงสร้างหลักสูตรเสริมสมรรถนะการพูดสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู

ลำดับ	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	จำนวน ชั่วโมง
1	หลักการพูดสำหรับครู	สาระที่ 1 หลักการพูดสำหรับครู ครอบคลุมประเด็นเกี่ยวกับความหมาย ความสำคัญ ประเภทของการพูดในบริบทวิชาชีพครู ขั้นตอนของการพูดที่เหมาะสม การสร้างความมั่นใจในการพูด การเตรียมเค้าโครงการพูดสำหรับครู	6
2	การพูดอิงบริบทสำหรับครู	สาระที่ 2 การใช้ภาษาพูดตามบริบท ครอบคลุมประเด็นเกี่ยวกับบริบทและระดับภาษาที่ใช้พูดในสถานการณ์ต่าง ๆ การพูดในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน	6
3	การพูดอย่างมีสีสันในชั้นเรียน	สาระที่ 3 การสร้างสีสันประกอบการพูดในชั้นเรียน ครอบคลุมประเด็นเกี่ยวกับการวิเคราะห์บทเรียนและนักเรียนตามบริบท สื่อประกอบการพูด การพูดยกตัวอย่างและการสร้างความสนุกสนาน	6
4	การพูดอย่างมีสีสันนอกชั้นเรียน	สาระที่ 4 การสร้างสีสันประกอบการพูดนอกชั้นเรียน ครอบคลุมประเด็นเกี่ยวกับการวิเคราะห์สถานการณ์และกลุ่มผู้ฟังตามบริบท สื่อประกอบการพูด การพูดเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจนอกชั้นเรียน	6
5	การพูดผ่านโลกออนไลน์	สาระที่ 5 เทคนิคการพูดโดยใช้แพลตฟอร์มออนไลน์ ครอบคลุมประเด็นเกี่ยวกับแพลตฟอร์มและแอปพลิเคชันสมัยใหม่สำหรับการพูด เทคนิคการพูดต่อหน้ากล้อง การพูดสร้างปฏิสัมพันธ์ผ่านโลกออนไลน์	6
รวม			30

4. การพัฒนาการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับสมรรถนะการพูดการวัดและประเมินผลการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู สามารถออกแบบวิธีการและเครื่องมือที่ใช้ใน

การประเมินสมรรถนะการพูดได้อย่างหลากหลายรูปแบบทั้งในด้านความรู้เกี่ยวกับหลักการพูด ทักษะการพูดในบริบทต่างๆ และเจตคติที่ดีต่อการพูด ซึ่งทุกรายวิชาในกลุ่มวิชาชีพครูสามารถ วัดและประเมินผลสมรรถนะการพูดได้ตามธรรมชาติของรายวิชา เช่น การพูดนำเสนองานในชั้น เรียน การพูดวิพากษ์วิจารณ์หรือแสดงความคิดเห็นในชั้นเรียน การพูดอภิปรายผลการวิจัย เป็นต้น โดยผู้สอนสามารถสร้างเครื่องมือสำหรับการประเมินการพูดแบบต่าง ๆ ได้ เช่น แบบ ประเมินทักษะการพูดแสดงความคิดเห็น RUBRIC การประเมินการพูดนำเสนอหน้าชั้นเรียน แบบ สังเกตการพูดอภิปรายในชั้นเรียน เป็นต้น (Morreale & Webster, 2007; Fuentes & Martínez, 2018) ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 RUBRIC ในการประเมินการพูดในชั้นเรียน

เกณฑ์	5 คะแนน	4 คะแนน	3 คะแนน	2 คะแนน	1 คะแนน
1. สารในการพูด	- ร้อยเรียงประเด็นเหมาะสมทั้งหมด	- ร้อยเรียงประเด็นเหมาะสมเป็นส่วนใหญ่	- ร้อยเรียงประเด็นเหมาะสมเพียงบางส่วน	- ร้อยเรียงประเด็นเหมาะสมเพียงบางส่วน	- ร้อยเรียงประเด็นไม่เหมาะสม
	- เนื้อหาชัดเจนทั้งหมด	- เนื้อหาชัดเจนเป็นส่วนใหญ่	- เนื้อหาค่อนข้างชัดเจน	- เนื้อหาชัดเจนเพียงบางส่วน	- เนื้อหาไม่ชัดเจน
2. การใช้สื่อประกอบการพูด	- ตรงตามหัวข้อทั้งหมด	- ตรงตามหัวข้อเป็นส่วนใหญ่	- ตรงตามหัวข้อชัดเจน	- ตรงตามหัวข้อเพียงบางส่วน	- ไม่ตรงตามหัวข้อ
	- คัดสรรและใช้สื่อได้น่าสนใจ	- คัดสรรและใช้สื่อที่น่าสนใจ	- คัดสรรและใช้สื่อค่อนข้างได้	- คัดสรรและใช้สื่อที่น่าสนใจเล็กน้อย	- ไม่คัดสรรและใช้สื่อที่น่าสนใจ
3. การยกตัวอย่างประกอบการพูด	- สอดคล้องกับสาระที่พูดในชั้นเรียน	- สอดคล้องกับสาระที่พูดในชั้นเรียนเป็นส่วนใหญ่	- สอดคล้องกับสาระที่พูดในชั้นเรียนเป็นส่วนใหญ่	- สอดคล้องกับสาระที่พูดในชั้นเรียนเพียงบางส่วน	- ไม่สอดคล้องกับสาระที่พูดในชั้นเรียนเลย
	- ช่วยสร้างสีสันในการพูดได้ดี	- ช่วยสร้างสีสันในการพูดได้ดี	- ช่วยสร้างสีสันในการพูดได้เพียงบางส่วน	- ช่วยสร้างสีสันในการพูดได้เพียงบางส่วน	- ไม่ช่วยสร้างสีสันในการพูด
4. การช่วยกระตุ้นให้การพูดน่าสนใจ	- ตัวอย่างช่วยสร้างความเข้าใจได้ทั้งหมด	- ตัวอย่างช่วยสร้างความเข้าใจได้เป็นส่วนใหญ่	- ตัวอย่างช่วยสร้างความเข้าใจได้เพียงบางส่วน	- ตัวอย่างช่วยสร้างความเข้าใจได้เพียงบางส่วน	- ตัวอย่างไม่ช่วยสร้างความเข้าใจ
	- สอดคล้องกับบริบทของการนำเสนอทั้งหมด	- สอดคล้องกับบริบทของการนำเสนอเป็นส่วนใหญ่	- สอดคล้องกับบริบทของการนำเสนอเพียงบางส่วน	- สอดคล้องกับบริบทของการนำเสนอเพียงบางส่วน	- ไม่สอดคล้องกับบริบทของการนำเสนอ
5. การช่วยกระตุ้นให้การพูดน่าสนใจ	- ช่วยกระตุ้นให้การพูดน่าสนใจดี	- ช่วยกระตุ้นให้การพูดน่าสนใจดี	- ช่วยกระตุ้นให้การพูดน่าสนใจได้	- ช่วยกระตุ้นให้การพูดน่าสนใจ	- ไม่ช่วยกระตุ้นให้การพูดน่าสนใจ
	- ตัวอย่างช่วยสร้างความเข้าใจได้ทั้งหมด	- ตัวอย่างช่วยสร้างความเข้าใจได้เป็นส่วนใหญ่	- ตัวอย่างช่วยสร้างความเข้าใจได้เพียงบางส่วน	- ตัวอย่างช่วยสร้างความเข้าใจได้เพียงบางส่วน	- ตัวอย่างไม่ช่วยสร้างความเข้าใจ
6. การช่วยกระตุ้นให้การพูดน่าสนใจ	- สอดคล้องกับบริบทของการนำเสนอทั้งหมด	- สอดคล้องกับบริบทของการนำเสนอเป็นส่วนใหญ่	- สอดคล้องกับบริบทของการนำเสนอเพียงบางส่วน	- สอดคล้องกับบริบทของการนำเสนอเพียงบางส่วน	- ไม่สอดคล้องกับบริบทของการนำเสนอ
	- ช่วยกระตุ้นให้การพูดน่าสนใจดี	- ช่วยกระตุ้นให้การพูดน่าสนใจดี	- ช่วยกระตุ้นให้การพูดน่าสนใจได้	- ช่วยกระตุ้นให้การพูดน่าสนใจ	- ไม่ช่วยกระตุ้นให้การพูดน่าสนใจ

5. การคัดสรรสื่อและแหล่งเรียนรู้ที่ส่งเสริมสมรรถนะการพูดในบริบทวิชาชีพครู การส่งเสริมสมรรถนะการพูดสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครูในปัจจุบันสามารถอาศัยสื่อและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายมาร่วมในการพัฒนานักศึกษา โดยเฉพาะแหล่งเรียนรู้ออนไลน์ที่มีความทันสมัยและน่าสนใจ สอดคล้องกับลีลาและธรรมชาติการเรียนรู้ของนักศึกษา Gen Z โดยผู้สอน

สามารถคัดสรรจากแพลตฟอร์มดิจิทัลต่าง ๆ มาช่วยให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้และพัฒนาสมรรถนะของตนเองได้ อาทิ

การสร้างเว็บไซต์รวบรวมคลิปวิดีโอเกี่ยวกับการพูดในบริบทวิชาชีพครูจาก YouTube หรือคลิปการพูดสร้างแรงบันดาลใจ Ted Talk เช่น ใน YouTube ตอน Talk Like Ted : พูดแบบนี้ถึงจะมีคนฟัง

การแนะนำคอร์สเรียนทักษะการพูดออนไลน์ที่ไม่มีค่าใช้จ่ายใน Thai MOOCs เช่น รายวิชา HU002 หลักการใช้ภาษาไทยสำหรับครู (Thai Grammar for Teachers) รายวิชา PIM014 ศิลปะการเล่าเรื่องข้ามสื่อ (Art of Transmedia Storytelling) เป็นต้น

การจัดทำคลังสื่อการเรียนรู้ออนไลน์เกี่ยวกับหลักการพูดและเทคนิคการพูดที่น่าสนใจในบริบทวิชาชีพครู โดยอาจารย์รวบรวมและจัดทำเป็น E-book หรือ Web Link ได้

การสร้างชุมชนการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ (Professional Learning Community) แบบออนไลน์เกี่ยวกับการส่งเสริมทักษะการพูดขึ้น และใช้แพลตฟอร์มในการสื่อสารอย่างต่อเนื่อง เช่น Facebook Group Google Classroom, Microsoft Team เป็นต้น

สรุป

สมรรถนะการพูดถือเป็นหนึ่งในผลการเรียนรู้ที่สำคัญของนักศึกษาวิชาชีพครูและเป็นข้อกำหนดสำคัญของคุรุสภาที่ใช้ในการประเมินเพื่อขอรับใบประกอบวิชาชีพครู สถาบันผลิตครูจึงควรจัดกระบวนการส่งเสริมสมรรถนะการพูดให้กับนักศึกษาวิชาชีพครูอย่างเป็นระบบและดำเนินการในหลากหลายรูปแบบเพื่อช่วยให้นักศึกษาได้รับการฝึกฝนและมีประสบการณ์เกี่ยวกับการพูดอย่างต่อเนื่อง โดยแนวทางการส่งเสริมสมรรถนะการพูดสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู สามารถดำเนินการได้ 5 แนวทาง ได้แก่ การออกแบบและพัฒนารายวิชาในหลักสูตรวิชาชีพครู การวิจัยและพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการพูด การพัฒนาและจัดกิจกรรมเสริมความเป็นครูที่ส่งเสริมสมรรถนะการพูด การพัฒนาการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับสมรรถนะการพูด และการคัดสรรสื่อและแหล่งเรียนรู้ที่ส่งเสริมสมรรถนะการพูดในบริบทวิชาชีพครู ซึ่งจะช่วยให้นักศึกษาได้รับการพัฒนาอย่างเป็นองค์รวมและเกิดเป็นสมรรถนะที่สามารถนำไปใช้ในฐานะครูมืออาชีพในอนาคตต่อไปได้

เอกสารอ้างอิง

- กมลฉัตร กล่อมอ้ม. (2562). *วิธีวิทยาการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ*. พิษณุโลก: รัตนสุวรรณการพิมพ์ 3.
- จุฑารัตน์ คชรัตน์ และคณะ. (2561). *สมรรถนะความเป็นครูมืออาชีพของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยหาดใหญ่*. สงขลา: มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.

- คณะยะ อ่อนนาง และคณะ. (2564). การประเมินความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมสมรรถนะด้านการพูดสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครูในยุคดิจิทัล. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. (2563). หลักสูตรระดับปริญญาตรี. สืบค้นเมื่อ 13 มกราคม 2565, จาก <https://www.edu.cmu.ac.th/page/bachelor-degree>
- ครูสภา. (2562). การทดสอบและประเมินสมรรถนะทางวิชาชีพครู ด้านความรู้และประสบการณ์วิชาชีพตามมาตรฐานวิชาชีพครู. สืบค้น 21 กรกฎาคม 2564, จาก <https://www.ksp.or.th/ksp2018/2021/07/32234/>
- ฐิติมา ญาณะวงษา และคณะ. (2564). หลักสูตรที่เน้นผลลัพธ์: แนวทางใหม่สำหรับหลักสูตรอุดมศึกษา. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต, 15(2), 279-291.
- พิชญ์สินี ชมภูคำ. (2562). รูปแบบการประเมินสมรรถนะนักศึกษาครูในศตวรรษที่ 21. วารสารวิจัยทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 14(1), 105-121.
- พินสุดา สิริธรรี. (2560). ความรู้ ความคิด ทักษะ และคุณธรรมของครู. ใน ไพฑูรย์ สีนลารัตน์ และนักรบ หนีแสน (บรรณาธิการ). *ความเป็นครูและการพัฒนาครูมืออาชีพ*. (น. 15-28). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. (2560). ครูศึกษา : สาขาวิชาสร้างครูและสร้างคน. ใน ไพฑูรย์ สีนลารัตน์ และนักรบ หนีแสน (บรรณาธิการ). *ครูศึกษาและการพัฒนาวิชาชีพครู*. (น. 1-30). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2561). *หลักคิดการจัดการหลักสูตรและการสอน*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชนาธิป พรกุล. (2561). *กระบวนการสร้างความรู้ของครู : กรณีการสอนบูรณาการ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เพชรสุดา ภูมิพันธ์. (2560). หลักสูตรศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ จะไปในทิศทางใด. ใน ไพฑูรย์ สีนลารัตน์ และนักรบ หนีแสน (บรรณาธิการ). *ครูศึกษาและการพัฒนาวิชาชีพครู*. (น. 31- 48). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สินธะวา คามดิษฐ์. (2560). มาตรฐานสถาบันครูศึกษา. ใน ไพฑูรย์ สีนลารัตน์ และนักรบ หนีแสน (บรรณาธิการ). *ครูศึกษาและการพัฒนาวิชาชีพครู*. (น. 133-162). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาครุศาสตร์และสาขาศึกษาศาสตร์ (หลักสูตรสี่ปี) พ.ศ. 2562. (2562, 6 มีนาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 136 ตอนพิเศษ 56 ง. หน้า 12.

- รุ่งฤดี แผลงศร. (2560). *ศาสตร์การสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2562). *แนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: บริษัท 21 เซ็นจูรี จำกัด.
- สำราญ กำจัดภัย. (2562). รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะนักศึกษาวิชาชีพครูในการเตรียมฝึก ปฏิบัติการสอนโดยใช้การเสริมสร้างพลังและการจัดการเรียนรู้เชิงรุก : กรณีศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร. *วารสารบัณฑิตวิทยาลัย พิษณุพรรณ มหาวิทยาลัยราช ภัฏอุบลราชธานี*, 14(1), 151-161.
- สิทธิพล อาจอินทร์. (2562). *ศาสตร์และศิลป์การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21* (พิมพ์ครั้งที่ 2). ขอนแก่น: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- Al-Odwan, Y. (2016). Effectiveness of Active Learning Strategy in Improving the Acoustic Awareness Skills and Understanding What is Heard by the Basic Stage Students in Jordan. *Educational Research and Reviews*, 11(20), 1896-1905.
- Aubrey, K., & Riley, A. (2016). *Understanding and Using Educational Theories*. London: SAGE Publications Ltd.
- Fuentes, E. M. & Martínez, J. J. R. (2018). Design of a Checklist for Evaluating Language Learning Websites. *Porta Linguarum*, 30(6), 23-41.
- Kellogg, S. (2018). *Competency Based Education: Best Practices and Implementation Strategies for Institutions of Higher Education (Dissertation of Doctorate in Education)*. Canada, Montreal: Concordia University.
- Levine, E. & Patrick, S. (2019). *What is Competency-Based Education? An Updated Definition*. Vienna, VA: Aurora Institute.
- Morreale, S., et al. (2007). *The Competent Speaker Speech Evaluation Form*. Washington, D.C.: National Communication Association.
- Ornstein, A. C., & Hunkins, F. P. (2018). *Curriculum Foundations, Principles, and Issues* (7th ed.). New Jersey: Englewood Cliffs.

